

Tillväxtverket Regelrådet	
Ank	2016 -03- 18
Dnr	PR 2016-000108

Per 30/3

Regelrådet Regelrådet <regelradet@regelradet.se>

Skolverkets remiss av ämnen inom vård- och omsorgsprogrammet

1 meddelande

johan.hardstedt@skolverket.se <johan.hardstedt@skolverket.se> 18 mars 2016 16:24

Till: info@friskola.se, kansli@lararforbundet.se, lr@lr.se, registrator@myh.se, registrator@mah.se, registrator@uhr.se, regelradet@regelradet.se, registrator@skolinspektionen.se, info@sverigeselevkarer.se, zenita.cider@vo-college.se, annika.jalap-hermanson@socialstyrelsen.se, Annelie.medling@kommunal.se, Ann-christine.karman@demenscentrum.se, Lena.mailert@vasteras.se, huddinge@huddinge.se, sundsvalls.kommun@sundsvall.se, kommunen@varnamo.se

Skolverket föreslår nya ämnesplaner, ändringar i befintliga ämnesplaner samt följdändringar i programstrukturen för naturbruksprogrammet.

Framtagande av nya ämnen om ändringar av en del befintliga ämnen innebär att Skolverket behöver ändra i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Skolverket vill härmed ge remissinstanserna möjlighet att lämna synpunkter på förslagen.

Eventuella synpunkter ska vara Skolverket tillhanda **senast den 8 april 2016**. Skicka gärna svar som e-post till johan.hardstedt@skolverket.se.

Med vänlig hälsning

Johan Hardstedt

Jurist

SKOLVERKET/Swedish National Agency for Education

Gymnasieenheten

Adress: 106 20 Stockholm

Besöksadress: Fleminggatan 14

Telefon: +46 (0)8-527 335 23

E-post: johan.hardstedt@skolverket.se

9 bilagor

- Extern remiss ändrade ämnen_VO_2016-03-18.pdf**
107K
- Konsekvensutredning_vård- och omsorgsprogrammeti_2015-03-18_Remiss.pdf**
65K
- Sandlista_VO_2016-03-18.pdf**
42K
- Äfsk och bilaga gerontologi och geriatrik (SKOLFS 2010-93)_2016-03-18_Remiss.pdf**
173K
- Äfsk och bilaga psykiatri (SKOLFS 2010-101)_2016-03-18_Remiss.pdf**
132K
- Äfsk SKOLFS 2010-48_programstruktur Vård- och omsorgsprogrammet_2016-03-18_Remiss.pdf**
28K
- Extern remiss ändring av SKOLFS 2012-4_2016-03-18.pdf**
136K

 Konsekvensutredning_SKOLFS 2012-4_2016-03-18_Remiss.pdf
175K

 Remiss_äfsk_behörighet i yrkesämnena_SKOLFS 2012-4_2016-03-18.pdf
157K

2016-03-18
1 (1)
Dnr 2016:268

Remiss av förslag till föreskrifter om

ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:93) om ämnesplan för ämnet gerontologi och geriatrik i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå,

ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:101) om ämnesplan för ämnet psykiatri i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, samt

ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:48) om kurser för vård- och omsorgsprogrammet;

Remiss

Skolverket föreslår nya ämnesplaner, ändringar i befintliga ämnesplaner samt följdändringar i programstrukturen för naturbruksprogrammet.

Skolverket vill härmed ge remissinstanserna möjlighet att lämna synpunkter på förslagen.

Eventuella synpunkter ska vara Skolverket tillhanda **senast den 8 april 2016**.

Skicka gärna svar som e-post till joan.hardstedt@skolverket.se.

På Skolverkets vägnar

Johan Hardstedt
Jurist

Bilagor

- Skolverkets förslag
- Konsekvensutredning
- Sändlista

Konsekvensutredning avseende

föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:93) om ämnesplan för ämnet gerontologi och geriatrik och ämnet psykiatri (SKOLFS 2010:101) i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, samt

föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:48) om kurser för vård- och omsorgsprogrammet;

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6-8 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bakgrund

Skolverket avser att förtydliga ämnesplanen för ämnet gerontologi och geriatrik avseende begreppet demens i ämnets syfte och under centralt innehåll och kunskapskraven för kursen vård och omsorg vid demenssjukdom. Skolverket avser också att ändra i ämnet psykiatri och hänvisa till mer relevanta lagar. Skolverket föreslår också ändringar i programförordningen i programstrukturen för vård- och omsorgsprogrammet.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Ämnet gerontologi och geriatrik

I ämnets syfte framgår idag ingenting om demenssjukdom utan det antas ingå i begreppet äldrepsykiatriska tillstånd men det gör det hela otydligt för både lärare och elever.

Det centrala innehållet i kursen vård och omsorg vid demenssjukdom fokuserar helt på demenssjukdom och inte alls på det normala åldrandet medan man i kunskapskraven nämner endast det normala åldrandet och inte alls begreppet demenssjukdom. Det gör att texterna upplevs att inte hänga ihop på ett begripligt sätt.

Med anledning av detta föreslår Skolverket nedanstående ändringar.

Ett tydliggörande i ämnets syfte, där demenssjukdom är tydligt utskrivet och inte enbart återfinns inom begreppet äldrepsykiatriska tillstånd.

Ett tillägg om det normala åldrandet i det centrala innehållet för kursen vård och omsorg vid demenssjukvård, för att få en tydlig koppling mellan ämnets syfte och ovan nämnda kurs.

I kunskapskraven tydliggörs också begreppet demens.

Ämnet psykiatri

Kursen psykiatri 2 i ämnet har varit föremål för synpunkter från olika håll.

Synpunkter rör kursens fokusering på tvångslagstiftning i psykiatri 2, då majoriteten av psykiatrisk vård i Sverige genomförs på frivillig nivå. Enligt Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och landsting är utgångspunkten att psykiatrisk vård ska ha sin utgångspunkt i frivillighet. Tvångslagstiftning finns och används men det är inte det normala.

Med anledning av detta föreslår Skolverket att lagen om vård av unga och lagen om vård av missbrukare i vissa fall utgår från det centrala innehållet i kursen psykiatri 2, då detta område framförallt ligger inom kommunernas socialtjänst och därför inte behöver vara kopplad till psykiatrin.

Skolverket föreslår i stället att det centrala innehållet i kursen ska behandla hälso- och sjukvårdslagen och lagen om rättspsykiatrisk vård.

Kurser för vård- och omsorgsprogrammet

Skolverket föreslår också ändringar i programstrukturen för vård- och omsorgsprogrammet. Ändringen innebär att kursen kost och hälsa får erbjudas som programfördjupning inom programmet.

Ändringar av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Med anledning av förslag till ändringar i ämnesplanen för ämnet gerontologi och geriatrik behöver Skolverket tillsammans med UHR ta fram ändrade kunskapskriterier i SKOLFS 2012:4 och UHRFS 2013:4.

Se bifogad konsekvensutredning med dnr 2016:429 och förslag till ändringar i föreskrifterna SKOLFS 2012:4.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Skolverket ser inga alternativa lösningar.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Huvudmän som erbjuder undervisning i ämnet gerontologi och geriatrik och ämnet psykiatri.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

1 kap. 4 § och 4 kap. 5 § gymnasieförordningen (2010:2039) och 2 kap. 13 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning

5. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Skolverket ser inga kostnadsmässiga och andra konsekvenser eftersom det endast rör sig om ändringar i ämnets som förtydligar ämnets syfte samt kursernas centrala innehåll och kunskapskrav.

Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne avseende kunskapskraven för ämnena behöver ändras med anledning av ändringar i ämnet gerontologi och geriatrik (se ovan).

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen omfattas inte av EU-lagstiftning.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna behöver träda i kraft före höstterminen 2016 så att de kan tillämpas på kurser som påbörjas från och med höstterminen 2016. Övergångsbestämmelser behövs för kurser som har påbörjats men inte slutförts innan den ändrade ämnesplanen trädde i kraft. Skolverket kommer att informera om ändringarna via nyhetsbrev.

B Kommuner och landsting

(x) Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.

C Företag

(x) Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

D Samråd

Skolverket har samrått förslagen med det nationella programrådet för vård- och omsorgsprogrammet.

E Kontaktpersoner

Eva Ekstedt Salzmann

Undervisningsråd

Eva.Ekstedt.Salzmann@skolverket.se

Johan Hardstedt

Jurist

Johan.Hardstedt@skolverket.se

Skolverket

Sändlista VO

Friskolornas riksförbund	info@friskola.se
Läraryrkesförbundet	kansli@lararforbundet.se
Lärarnas riksförbund	lr@lr.se
Myndigheten för yrkeshögskolan	registrator@myh.se
Malmö högskola	registrator@mah.se
Universitet- och högskolerådet	registrator@uhr.se
Regelrådet	regelradet@regelradet.se
Skolinspektionen	registrator@skolinspektionen.se
Sveriges Elevkårer	info@sverigeselevkarer.se
Vård och omsorgscollege	zenita.cider@vo-college.se
Socialstyrelsen	annika.jalap-hermanson@socialstyrelsen.se
Kommunal	Annelie.medling@kommunal.se
Demenscentrum	Ann-christine.karrman@demenscentrum.se
Västerås stad	Lena.mailert@vasteras.se
Huddinge kommun	huddinge@huddinge.se
Sundsvalls kommun	sundsvalls.kommun@sundsvall.se
Värnamo kommun	kommunen@varnamo.se

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS
2010:93) om ämnesplan för ämnet gerontologi och
geriatrik i gymnasieskolan och inom kommunal
vuxenutbildning på gymnasial nivå;**

beslutade den -- april 2016.

Med stöd av 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) och 2 kap. 13 § förordningen om vuxenutbildning (2011:1108) föreskriver Skolverket att bilagan i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:93) om ämnesplan för ämnet gerontologi och geriatrik i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska ha följande lydelse.

-
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2016 och ska tillämpas på kurser som påbörjas efter den 1 juli 2016.

På Skolverkets vägnar

Generaldirektören

Enhetschef

Bilaga¹

Gerontologi och geriatrik

Undervisningen i ämnet gerontologi och geriatrik ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- 1) Kunskaper om det normala åldrandet hos kvinnor och män och om den åldrande människans behov samt om samhällets attityder till åldrandet.
- 2) Kunskaper om demens, andra äldrepsykiatriska och geriatrika tillstånd samt om läkemedelsanvändning hos äldre.
- 3) Förmåga att utföra vård- och omsorgsarbete, prevention, behandling och rehabilitering samt funktionsbevarande omsorg vid geriatrika och äldrepsykiatriska tillstånd.
- 4) Kunskaper om äldres och demenssjukas levnadsförhållanden och behov, förmåga att uppfatta, bedöma och åtgärda brister i dessa levnadsförhållanden samt att stödja individen för en ökad livskvalitet.
- 5) Kunskaper om kostens och måltidssituationens betydelse och om vikten av fysisk aktivitet vid åldrande och sjukdom samt förmåga att omsätta kunskaperna i praktik.
- 6) Förmåga att kommunicera med människor med geriatrika och äldrepsykiatriska tillstånd samt att använda språket som ett pedagogiskt redskap.
- 7) Förmåga att på ett etiskt, pedagogiskt och empatiskt sätt samarbeta med vårdtagare och närstående.
- 8) Kunskaper om frivilligorganisationers arbete och om lagar och andra bestämmelser inom vård och omsorg.

Kurser i ämnet

- Vård och omsorg vid demenssjukdom, 100 poäng, som bygger på kursen vård- och omsorgsarbete 2.

¹ Senaste lydelse SKOLFS 2010:93.

- Äldres hälsa och livskvalitet, 200 poäng, som bygger på kursen vård- och omsorgsarbete 2.

Vård och omsorg vid demenssjukdom

Kursen vård och omsorg vid demenssjukdom omfattar punkterna 1–8 under rubriken Ämnets syfte. I kursen behandlas grundläggande kunskaper i ämnet.

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Det normala fysiska, psykiska och sociala åldrandet samt den åldrande människans behov ur ett socialt, kulturellt, mångkulturellt och existentiellt perspektiv.
- Demenssjukdomens olika faser samt specifika hjälpbehov i samband med dem.
- Demenssjukdomar, utredning, bedömning av minnesfunktioner, intellektuella och motoriska funktioner.
- Specifik vård och omsorg samt läkemedelsanvändning vid demenssjukdom.
- Vård och omsorg i livets slutskede och palliativ vårdfilosofi.
- Funktionsbevarande omsorg och kognitiva hjälpmedel vid demenssjukdom.
- Dokumentation och levnadsberättelse.
- Demenssjukas kost, nutrition och måltidsmiljö.
- Kroppsnära omsorg samt munhälsa och fothälsa.
- Prevention och säkerhet, till exempel hur man förebygger fallolyckor.
- Bibehållande av den äldres integritet, värdighet, autonomi och delaktighet vid demenssjukdom.
- Etiska dilemman vid vård av demenssjuka.
- Kommunikation i svårare samtal och som pedagogiskt verktyg.
- Pedagogiskt, empatiskt och etiskt förhållningssätt samt bemötande och samarbete med andra.
- Närståendestöd vid demenssjukdom, teamarbete och intresseorganisationer.

- Lagar och andra bestämmelser inom området relaterade till det dagliga arbetet.

Kunskapskrav

Betyget E

Eleven beskriver **översiktligt** det normala åldrandet och de behov som uppkommer i samband med åldrandet samt ger exempel på attityder i samhället som **påverkar** upplevelsen av åldrandet. Eleven redogör också **översiktligt** för demenssjukdomar och **några** andra vanliga äldrepsykiatriska sjukdomar och deras behandling samt ger exempel på läkemedelsanvändning vid dessa tillstånd. Dessutom beskriver eleven **översiktligt** vård i livets slutskede.

Eleven planerar och utför **i samråd** med handledare vård- och omsorgsuppgifter samt medicintekniska uppgifter utifrån lagar och andra bestämmelser. Elevens arbete är av **tillfredsställande** kvalitet. Dessutom utvärderar eleven med **enkla** omdömen den egna arbetsinsatsen. Eleven beskriver **översiktligt** faktorer i den dementa personens vardag som kan bidra till hans eller hennes livskvalitet, värdighet och delaktighet samt ger exempel på åtgärder för ökad livskvalitet. Dessutom beskriver eleven **översiktligt** kostens och den fysiska aktivitetens betydelse för rehabilitering och livskvalitet.

Eleven redogör **översiktligt** för och utför **i samråd** med handledare förebyggande arbete för en patientsäker miljö samt rehabilitering och funktionsbevarande omsorg. Elevens arbete är av **tillfredsställande** kvalitet. Dessutom kommunicerar och samarbetar eleven, **med viss säkerhet**, med andra på ett empatiskt, pedagogiskt och etiskt sätt. Eleven beskriver **översiktligt** frivilligorganisationers arbete och ger exempel på deras betydelse för den demenssjuke samt för närstående. Dessutom beskriver eleven **översiktligt** samhällets intentioner i lagar och andra bestämmelser för vård och omsorg om demenssjuka samt ger exempel och diskuterar **översiktligt** utifrån exemplen hur intentionerna omsätts i det dagliga arbetet.

När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han **med viss säkerhet** den egna förmågan och situationens krav.

Betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Betyget C

Eleven beskriver **utförligt** det normala åldrandet och de behov som uppkommer i samband med åldrandet samt ger **några** exempel på attityder i samhället som påverkar upplevelsen av åldrandet. Eleven redogör också **utförligt** för demenssjukdomar och **några** andra vanliga äldrepsykiatriska sjukdomar och deras behandling samt ger **några** exempel på läkemedelsanvändning vid dessa tillstånd. Dessutom beskriver eleven **utförligt** vård i livets slutskede.

Eleven planerar och utför **efter samråd** med handledare vård- och omsorgsuppgifter samt medicintekniska uppgifter utifrån lagar och andra bestämmelser. Elevens arbete är av **god** kvalitet. Dessutom utvärderar eleven med **nyanserade** omdömen den egna arbetsinsatsen. Eleven beskriver **utförligt** faktorer i den dementa personens vardag som kan bidra till hans eller hennes livskvalitet, värdighet och delaktighet samt ger **några** exempel på åtgärder för ökad livskvalitet. Dessutom beskriver eleven **utförligt** kostens och den fysiska aktivitetens betydelse för rehabilitering och livskvalitet.

Eleven redogör **utförligt** för och utför **efter samråd** med handledare förebyggande arbete för en patientsäker miljö samt rehabilitering och funktionsbevarande omsorg. Elevens arbete är av **tillfredsställande** kvalitet. Dessutom kommunicerar och samarbetar eleven, **med viss säkerhet**, med andra på ett empatiskt, pedagogiskt och etiskt sätt. Eleven beskriver **utförligt** frivilligorganisationers arbete och ger **några** exempel på deras betydelse för den demenssjuke samt för närstående. Dessutom beskriver eleven **utförligt** samhällets intentioner i lagar och andra bestämmelser för vård och omsorg om demenssjuka samt ger **några** exempel och diskuterar **utförligt** utifrån exemplen hur intentionerna omsätts i det dagliga arbetet. När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han **med viss säkerhet** den egna förmågan och situationens krav.

Betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Betyget A

Eleven beskriver **utförligt och nyanserat** det normala åldrandet och de behov som uppkommer i samband med åldrandet samt ger **flera** exempel på attityder i samhället som påverkar upplevelsen av åldrandet. Eleven redogör också **utförligt och nyanserat** för demenssjukdomar och **flera** andra äldrepsykiatriska sjukdomar och deras behandling samt ger **flera** exempel på läkemedelsanvändning vid dessa tillstånd. Dessutom beskriver eleven **utförligt och nyanserat** vård i livets slutskede.

Eleven planerar och utför **efter samråd** med handledare vård- och omsorgsuppgifter samt medicintekniska uppgifter utifrån lagar och andra bestämmelser. Elevens arbete

är av **god** kvalitet och eleven **anpassar vid behov sitt arbete till ändrade förutsättningar**. Dessutom utvärderar eleven med **nyanserade** omdömen den egna arbetsinsatsen **samt ger förslag på hur arbetet kan förbättras**. Eleven beskriver **utförligt och nyanserat** faktorer i den dementa personens vardag som kan bidra till hans eller hennes livskvalitet, värdighet och delaktighet **samt ger flera exempel på åtgärder för ökad livskvalitet**. Dessutom beskriver eleven **utförligt och nyanserat** kostens och den fysiska aktivitetens betydelse för rehabilitering och livskvalitet.

Eleven redogör **utförligt och nyanserat** för och utför **efter samråd** med handledare förebyggande arbete för en patientsäker miljö samt rehabilitering och funktionsbevarande omsorg. Elevens arbete är av **god** kvalitet. Dessutom kommunicerar och samarbetar eleven, **med säkerhet**, med andra på ett empatiskt, pedagogiskt och etiskt sätt. Eleven beskriver **utförligt och nyanserat** frivilligorganisationers arbete och ger **några** exempel på deras betydelse för den demenssjuke samt för närstående. Dessutom beskriver eleven **utförligt och nyanserat** samhällets intentioner i lagar och andra bestämmelser för vård och omsorg om demenssjuka **samt ger några exempel och diskuterar utförligt och nyanserat** utifrån exemplen hur intentionerna omsätts i det dagliga arbetet. När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han **med säkerhet** den egna förmågan och situationens krav.

Äldres hälsa och livskvalitet

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS
2010:101) om ämnesplan för ämnet psykiatri i
gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning
på gymnasial nivå;**

beslutade den -- maj 2016.

Med stöd av 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) och 2 kap. 13 § förordningen om vuxenutbildning (2011:1108) föreskriver Skolverket att bilagan i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:93) om ämnesplan för ämnet psykiatri i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska ha följande lydelse.

-
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2016 och ska tillämpas på kurser som påbörjas efter den 1 juli 2016.

På Skolverkets vägnar

Generaldirektören

Enhetschef

Bilaga¹

Psykiatri

Ämnet psykiatri är tvärvetenskapligt. Det bygger i huvudsak på medicinsk vetenskap, vårdvetenskap och pedagogik. Ämnet behandlar vård- och omsorgsarbete vid psykiska sjukdomar.

Psykiatri 1

Kursen psykiatri 1 omfattar punkterna 2, 4–6 och 8 under rubriken Ämnets syfte. I kursen behandlas grundläggande kunskaper i ämnet.

Centralt innehåll

Psykiatri 2

Kursen psykiatri 2 omfattar punkterna 1, 5–6 och 8–10 under rubriken Ämnets syfte. I kursen behandlas fördjupade kunskaper i ämnet.

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Olika lagar och andra bestämmelser som styr verksamheten, till exempel hälso- och sjukvårdslagen, lagen om psykiatrisk tvångsvård och lagen om rättspsykiatrisk vård. Orsak, symtom, skattningsinstrument, behandling, vård och omsorg, omvårdnad, återhämtning samt prevention vid mindre vanliga psykiska funktionsnedsättningar.
- Olika behandlingsformer, till exempel kognitiv beteendeterapi och dialektisk beteendeterapi samt ESL, ett självständigt liv.
- Samsjuklighet, bruk och missbruk vid psykisk funktionsnedsättning.

¹ Senaste lydelse SKOLFS 2011:91.

- Bedömning av behov, planering, genomförande, dokumentation och utvärdering av vård och omsorg samt omvårdnadsarbete vid mindre vanliga psykiska funktionsnedsättningar.
- Samtalsmetodik individuellt och i grupp. Motiverande samtal med öppna frågor, reflektioner och sammanfattningar. Kommunikationens betydelse vid tvångssituationer.
- Arbete med förbättrings- och kvalitetsarbete i den praktiska verksamheten.
- Vikten av samarbete mellan olika yrkesgrupper och olika ansvarsområden. Revirtänkande.
- Intresse- och anhörigföreningar samt deras möjlighet till påverkan på vården och omsorgen. Stödverksamhet till barn med föräldrar som har psykisk funktionsnedsättning eller missbruksproblematik samt utbildning om psykiska funktionsnedsättningar. Delaktighet för patienter, brukare och närstående i vård- och omsorgs- samt omvårdnadsarbete.

Kunskapskrav

Rättspsykiatri

Kursen rättspsykiatri omfattar punkterna 1, 3–5 och 8–10 under rubriken Ämnets syfte. I kursen behandlas fördjupade kunskaper i ämnet.

Centralt innehåll

Samhällsbaserad psykiatri

Kursen samhällsbaserad psykiatri omfattar punkterna 7–10 under rubriken Ämnets syfte. I kursen behandlas fördjupade kunskaper i ämnet.

Centralt innehåll

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:48) om kurser
för vård- och omsorgsprogrammet;**

beslutade den -- maj 2016.

Med stöd av 4 kap. 5 § gymnasieförordningen (2010:2039) föreskriver Skolverket att bilaga 2 till Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:48) om kurser för vård- och omsorgsprogrammet ska ha följande lydelse.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2016.

På Skolverkets vägnar

Generaldirektören

Enhetschef

Remiss

2016-03-18
2 (2)

Bilaga 2¹

Kurser som får erbjudas som programfördjupning inom programmet²

<i>Ämne</i>	<i>Kurs</i>	<i>Poäng</i>
Gerontologi och geriatrik	Vård och omsorg vid demenssjukdom	100
	Äldres hälsa och livskvalitet	200
Hälsa	Ergonomi	100
	Kost och hälsa	100
	Mental träning	100
Hälsovård	Barnhälsovård	100
	Friskvård och hälsa	100
	Komplementärmedicin	100
	Kost, måltid och månhälsa	100
It i vård och omsorg	It i vård och omsorg	100

¹ Senaste lydelse SKOLFS 2014:17.

² Ändringen innebär att kursen kost och hälsa får erbjudas som programfördjupning inom programmet.

2016-03-18
1 (1)
Dnr 2016:429

Remiss av förslag

Föreskrifter om ändring av Skolverkets föreskrifter (2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Remiss

Framtagande av nya ämnen om ändringar av en del befintliga ämnen innebär att Skolverket behöver ändra i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Samtidigt behöver Universitets- och högskolerådet (UHR) ändra i sina motsvarande föreskrifter – Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen.

Myndigheterna skickar ut respektive föreskrifter på remiss var för sig och denna remiss avser Skolverkets kunskapskriterier.¹

Skolverket vill härmed ge remissinstanserna möjlighet att lämna synpunkter på förslagna kunskapskriterier gällande de ämnen som remissinstanserna i övrigt ombeds lämna synpunkter över.

Eventuella synpunkter ska vara Skolverket tillhanda **senast den 8 april 2016**.

Skicka gärna svar som e-post till johan.hardstedt@skolverket.se.

På Skolverkets vägnar

Johan Hardstedt
Jurist

Bilagor

- Skolverkets förslag
- Konsekvensutredning
- Sändlista

¹ UHR:s remiss, dnr 4.1.2-00298-2016.

Konsekvensutredning avseende förslag till ändringar av Skolverkets föreskrifter (2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6-8 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bakgrund

Skolverket föreslår nya ämnen och ändringar i befintliga ämnen i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Framtagande av nya ämnen om ändringar av en del befintliga ämnen innebär att Skolverket behöver ändra i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne (i bilaga 1 anges bestämmelser om vad som krävs för att en lärars yrkeskunskaper ska vara relevanta för ett yrkesämne i gymnasieskolan.) Samtidigt behöver Universitets- och högskolerådet (UHR) ändra i sina motsvarande föreskrifter – Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen.

Myndigheterna skickar ut respektive föreskrifter på remiss var för sig och denna remiss avser Skolverkets kunskapskriterier.¹

Skolverket och UHR har enats om principer för hur föreskrifterna ska vara utformade

- Ett ämne bör inte vara bredare än att en lärare kan undervisa i hela ämnet.
- Myndigheternas föreskrifter ska utformas så att de är likalydande.
- Det som myndigheterna kan föreskriva om är yrkeskunskaper. I ämnesplanerna, som lärarna ska undervisa utifrån, ingår även andra mer generella kunskapsområden. Dessa kunskaper och förmågor får lärarna antas ha bland annat utifrån den grundläggande behörigheten för högskolestudier.
- Yrkeskunskaperna ska vara såväl erfarenhetsbaserade som teoretiska.²
- Med kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper avser myndigheterna innehåll (vad man ska kunna), nivå (hur väl man ska kunna det) och aktualitet (att kunskapen är giltig i nutid). För att definiera vad som är nödvändig kunskap använder sig myndigheterna av Sveriges referensram för kvalifikationer, SeQF, nivå 5.³
- De kvalificerade och relevanta yrkeskunskaperna uttrycks i form av kunskapskriterier. Kunskapskriterierna ska ge en förutsägelse om vilka yrkeskunskaper som, tillsammans med yrkeslärarutbildningen eller lärarutbildningen⁴, ger optimala förutsättningar för att kunna undervisa i det aktuella ämnet.
- En viktig utgångspunkt för kunskapskriterierna är ämnesplanerna för de enskilda yrkesämnena i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, eftersom det är ämnesplanerna som anger vad läraren kommer att undervisa i. Kunskapskriterierna utgår också från yrkeskunskaper förvärvade genom yrkesutövandet i arbetslivet och som anses nödvändiga som grund för att undervisa i ett yrkesämne.

¹ UHR:s remiss, dnr 4.1.2-00298-2016.

² Detta innebär att en person genom yrkesutövning anses kunna förvärva såväl erfarenhetsbaserade som teoretiska yrkeskunskaper. Det innebär däremot inte att en person som genom utbildning förvärvat teoretiska yrkeskunskaper också anses ha förvärvat erfarenhetsbaserade yrkeskunskaper.

³ För ett fåtal yrkesämnen inom vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år har SeQF nivå 6.

⁴ För behörighet enligt 2 kap. 25 § punkt 3 behörighetsförordningen krävs ej nödvändigtvis en yrkeslärarexamen.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Ämnesplaner inom naturbruksprogrammet

Skolverket föreslår nya ämnesplaner för ämnena *djur för forskningsändamål* och *djurparksdjur* och med anledning av detta att ämnesplanen för ämnet *djur* ändras, genom att kursen *djur* – specialisering utgår. Samtidigt föreslår Skolverket att ämnesplanen för ämnet *skog, mark och vatten* ändras. Vidare föreslår Skolverket mindre ändringar i ämnesplanen för ämnet *lantbruksdjur*. Ovanstående förslag medför också ändringar av programstrukturen för naturbruksprogrammet.

Med anledning av förslag till nya ämnesplaner för ämnena *djur för forskningsändamål* och *djurparksdjur* och förslag till ändringar i ämnesplanen för ämnet *skog, mark och vatten* behöver Skolverket tillsammans med UHR ta fram nya och reviderade kunskapskriterier i SKOLFS 2012:4 och UHRFS 2013:4.

Skolverket redovisar bifogade förslag till kunskapskriterier (bilaga 1 till SKOLFS 2012:4) som varit föremål för yttrande från relevanta branschföreträdare och det nationella programrådet för naturbruksprogrammet i följande ämnen.

- Djur för forskningsändamål
- Djurparksdjur
- Skog, mark och vatten

Ämnesplaner inom tågteknikutbildningen

Skolverket föreslår nya ämnesplaner för ämnena *ellära - spårfordon* och *spårfordon* som tagits fram tillsammans med en expertgrupp bestående av representanter från tågbranschen och skolhuvudmannen, Västerås stad (endast en skolhuvudman bedriver utbildningen). Under processen vid framtagandet har expertgruppen stämt av löpande med ytterligare representanter från tågbranschen som har agerat som referens vid framtagandet.

Med anledning av förslag till nya ämnesplaner för ämnena *ellära- spårfordon* och *spårfordon* behöver Skolverket tillsammans med UHR ta fram nya kunskapskriterier i SKOLFS 2012:4 och UHRFS 2013:4.

Skolverket redovisar bifogade förslag till kunskapskriterier (bilaga 1 till SKOLFS 2012:4) som varit föremål för yttrande från relevanta branschföreträdare i följande ämnen.

- Ellära – spårfordon
- Spårfordon

Ämnesplan inom vård- och omsorgsprogrammet

Skolverket föreslår ändringar i ämnesplanen för ämnet *gerontologi och geriatrik* och ämnet *psykiatri*. Med anledning av dessa förslag behöver Skolverket tillsammans med UHR ändra i kunskapskriterier för ämnet gerontologi och geriatrik i SKOLFS 2012:4 och UHRFS 2013:4.

Skolverket redovisar bifogade förslag till kunskapskriterier (bilaga 1 till SKOLFS 2012:4) som varit föremål för synpunkter från det nationella programrådet i nedanstående ämne.

- gerontologi och geriatrik

Övriga ämnesplaner

Skolverket avser också att ta fram förslag till en ny ämnesplan för ämnet *rengöringsservice*, som först och främst är tänkt att kunna ges inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Skolverket redovisar bifogade förslag till kunskapskriterier (bilaga 1 till SKOLFS 2012:4) som varit föremål för synpunkter från branschen i ämnet.

- Rengöringsservice

Övriga ändringar

Myndigheterna vill samtidigt med ovanstående ändringar göra redaktionella ändringar i kunskapskriterierna för ämnet byggproduktionsledning och ämnet tekniska system – VVS.

För ämnena rättar Skolverket och UHR formuleringen ”komplexa arbetsuppgifter” till ”komplexa uppgifter” i enlighet med hur andra kunskapskriterier som är placerade på nivå 6 i SeQF är utformade.

Skolverket föreslår också ändringar i bilaga 2 till SKOLFS 2012:4. I bilaga 2 anges vilka yrkesämnen i gymnasiesärskolan som motsvarar yrkesämnen i gymnasieskolan. Skolverket föreslår att ämnet lokalvård i gymnasiesärskolan också ska anses motsvara det nya föreslagna ämnet rengöringsservice.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Med anledning av framtagande av nya och ändrade ämnesplaner behöver Skolverket och UHR ändra i myndigheternas respektive föreskrifter. Om föreskrifterna inte ändras innebär det en rättsosäkerhet för dels de personer som söker till ett lärosäte för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen i de aktuella ämnena och dels de lärare som söker till Skolverket för att få behörighet för att undervisa i samma yrkesämnen.

Att inte genomföra ovanstående förslag om nya ämnesplaner med följdändringar och av myndigheternas föreskrifter innebär svårigheter för lärare att få behörighet att undervisa i de aktuella ämnena vilket i förlängningen kan leda till en kvalitetsförsämring av undervisningen i ämnena. Det får vidare inte finnas något tvivel om att samma krav på yrkeskunskaper gäller för ett visst undervisningsämne såväl i samband med tillträde till yrkeslärarutbildningen som vid bedömningen av behörighet att undervisa i ämnet.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Lärare och blivande lärare. Skolverket bedömer dock att förslagen inte medför några konsekvenser för lärares eller blivande lärares behörigheter. De som redan har meddelats

lärarlegitimation med behörighet i ett ämne som ändras behåller sin behörighet i det aktuella ämnet. De ärenden som beslutas från det datum då de nya ämnesplanerna och kunskapskriterierna träder i kraft bedöms utifrån dessa nya regler.

En person som vid antagningen till yrkeslärarutbildningen bedömdes ha relevanta yrkeskunskaper i ämnet gerontologi och geriatrik eller ämnet skog, mark och vatten, kommer vid ansökan om legitimation till Skolverket, att legitimeras i enlighet med bilagan till deras examensbevis.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Skolverkets föreskrifter om ändringar i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne grundar sig på 2 kap. 26 och 29 §§ förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

5. Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Skolverket bedömer att det inte föreligger några kostnadsmissiga konsekvenser med anledning av ändringarna.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Det finns inga EU-bestämmelser på detta område.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) behöver träda i kraft samtidigt som de nya och ändrade ämnena, den 1 juli 2016.

(x) Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.

(x) Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

D Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Skolverket har samrått med Malmö högskola som har regeringsuppdraget att samordna bedömning av yrkeskunskaper vid antagning till yrkeslärarutbildning. Skolverket har också samrått men framför allt samverkat med Universitets- och högskolerådet.

E Kontaktperson

Johan Hardstedt

Jurist

SKOLVERKET/Swedish National Agency for Education

Gymnasieenheten

Adress: 106 20 Stockholm

Besöksadress: Fleminggatan 14

Telefon: +46 (0)8-527 335 23

E-post: johan.hardstedt@skolverket.se

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka
yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne;**

beslutade den -- 2016.

Med stöd av 2 kap. 26 och 29 §§ förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare föreskriver Skolverket att bilaga 1 och 2 till Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne ska ha följande lydelse.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2016.

På Skolverkets vägnar

GENERALDIREKTÖREN

Remiss

Relevanta yrkeskunskaper för yrkesämnena i gymnasieskolan

Ämnet byggproduktionsledning

Avancerade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om organisation och ledning av byggproduktionsprocessen på en byggarbetsplats, om ritningar och informationssystem för bygg- och anläggningsprojekt, om olika metoder för inmätning och utsättning och om olika jordmaterials egenskaper och funktioner i samband med grundläggning av anläggningar och byggnader samt om lagar och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra identifiera, formulera, analysera och lösa problem samt utföra komplexa uppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom planering före byggstart, inom inmätning och utsättning och inom produktionsstyrning i byggskedet, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med uppdragsgivare, medarbetare och användare.

Ämnet båtkunskap

Ämnet djur

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om djurhållning inom naturbruk, om olika djurarters beteende och behov, om djuretik, om biologiska, ekonomiska och tekniska samband inom djurhållning samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar djurhållning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, miljö- och hygienkraven) avseende skötsel av djur, djuranläggningar och teknisk utrustning inom naturbruk.

Ämnet djur för forskningsändamål

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om djur som används för forskningsändamål, om olika djurarters beteende och behov, om sjukdomar och skador, om hygien och smittskydd, om djuretik, om

¹ Senaste lydelse SKOLFS 2015:37.

djuranläggningar samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar djurhållning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, miljö- och hygienkraven) avseende skötsel av djur och anläggningar som används för forskningsändamål.

Ämnet djurparksdjur

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om djur som förevisas i djurparker som bedrivs för att främja zoologisk forskning och naturvård (djurparksdjur), om deras anatomi, biologi och morfologi, om olika djurarters beteende och behov, om sjukdomar och skador, om hygien och smittskydd, om djuretik, om djuranläggningar samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar djurparksdjur.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, miljö- och hygienkraven) avseende skötsel av djurparksdjur och djuranläggningar.

Ämnet djurvård inom djurens hälso- och sjukvård

Ämnet ellära

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om el-systemets lik- och växelströmskretsar, inklusive trefasssystem.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppkomsten av störningar och om deras verkan på elsystemet samt om standarder, elsäkerhetsföreskrifter och andra bestämmelser inom elområdet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom mätning och beräkning av elektriska storheter i lik- och växelströmskretsar och trefasssystem med belastningar, enligt gällande standarder, elsäkerhetsföreskrifter och andra bestämmelser.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) som blir aktuella vid arbete med elmaskiner, t.ex. transformatorer och generatorer.

Ämnet ellära – spårfordon

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om el-systemets lik- och växelströmskretsar, inklusive trefassystem och dess tillämpning inom spårfordon och spårområden.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppkomsten av störningar inom och mellan olika elsystem, om standarder, elsäkerhetsföreskrifter och andra bestämmelser inom elområdet som berör spårfordon och spårområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom mätning och beräkning av elektriska storheter i lik- och växelströmskretsar och trefassystem med belastningar, enligt gällande standarder, elsäkerhetsföreskrifter och andra bestämmelser.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) som blir aktuella vid arbete med elmaskiner, t.ex. transformatorer och generatorer.

Ämnet elmotordrivsystem

Ämnet gerontologi och geriatrik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om det normala åldrandet ur såväl ett fysiskt, psykiskt som ett socialt perspektiv, om äldres och demenssjukas levnadsförhållanden och behov, om åldrandets sjukdomar samt om de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven) inom vård- och omsorgsarbete, prevention, behandling och rehabilitering samt funktionsbevarande omsorg vid demens, andra äldrepsykiatriska och geriatriska tillstånd, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med människor med geriatriska och äldrepsykiatriska tillstånd, samt deras anhöriga.

Ämnet godshantering

Ämnet reception

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om besöksnäringens olika former av logi, om dess organisation, yrkesroller och arbetsuppgifter, om rumsbokningssystem och andra bokningskanaler samt om lagar och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom planering, organisering och utförande av receptionsarbete inom minst en form av logi inom besöksnäringen.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder och behov.

Ämnet rengöringsservice

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om yrkesutövande inom rengöringsbranschen, om smittorisker och mikroorganismer, om miljöaspekter, yrkesetik och hälsa samt om användandet av kemisk-tekniska produkter, verktyg, maskiner och säkerhetsutrustning enligt lagar och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom rengöringsarbete, att avgöra kvalitet i utförd arbetsinsats utifrån såväl egen bedömning som standardiserade normer och system samt att planera, utföra och identifiera resurser för att välja, hantera och sköta utrustning och medel för rengöringsservice.

Förmåga att på ett serviceinriktat förhållningssätt kunna samarbeta samt kommunicera med brukare och kunder.

Ämnet rennärning

Ämnet skog, mark och vatten

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om mångbruk av skog, om skogens ekonomiska och miljömässiga värden, om produktion av skogsråvara, om skogens djur, växter och vattenlevande organismer, om skogen som ekosystem, om biologiska, tekniska och ekonomiska samband inom skogsbruk samt om lagar och andra bestämmelser inom området.

2016-03-18
6 (8)

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom skogsbruk, skogsvård, viltvård och vattenvård.

Ämnet skogsmaskiner

Ämnet spårfordon

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om äldre och moderna spårfordon, om spårfordons komponenter, utrustning, system, uppbyggnad och användningsområden, om hur komponenter och system samverkar i fordonet, samt om de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom felsökning, service, förebyggande och avhjälpande underhåll och reparation av äldre och moderna spårfordon, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet spårfordonsteknik

Ämnet tekniska system – el

Avancerade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, installation, drifttagning och underhåll av olika typer av el- och teletekniska anläggningar samt om lagar och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra identifiera, formulera, analysera och lösa problem samt utföra komplexa uppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hantering av datorstödda tillämpningar anpassade för elområdet, samt inom planering, projektering, konstruktion, dokumentation och av olika typer av el- och teletekniska anläggningar, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper.

Därutöver krävs fördjupade kunskaper om de regler och standarder som gäller för elinstallationer.

Ämnet tekniska system – VVS

Avancerade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion, dimensionering av samt driftegenskaper för ventilations-, värme-, kyl- och värmepump- samt tappvatten- och avloppssystem för byggnader, om styr- och regler tekniska installationssamordningar av olika försörjningssystem, om hur de olika systemen utformas, om olika konstruktionslösningars och driftstrategiers betydelse för energiförbrukning, totalkostnad och miljöpåverkan samt om de lagar och andra bestämmelser som reglerar arbetet med VVS- samt kyl- och värmepumpsinstallationer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra komplexa uppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- hälso-, hygien- och miljökraven) inom hantering av datorstödda tillämpningar anpassade för VVS-området, inom beräkningar för utformning och dimensionering av VVS- samt kyl- och värmepumpsystem, exempelvis beräkningar av effekt- och energibehov för klimatisering av byggnader, inom planering av installationer, inom framställning av ritningar och arbetsbeskrivningar enligt redovisningsstandarder samt inom driftsättning, kontroll och dokumentation av VVS-system enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar arbetet med VVS- samt kyl- och värmepumpsinstallationer.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med beställare och brukare.

Ämnet teknisk isolering

Vilka yrkesämnen i gymnasiesärskolan som motsvarar yrkesämnen i gymnasieskolan**Gymnasiesärskolan****Gymnasieskolan**-----
Livsmedels- och näringskunskap

Livsmedels- och näringskunskap

Lokalvård

Våningsservice

eller

Rengöringservice

Material och verktyg

Materialkunskap
-----**Remiss**

² Senaste lydelse SKOLFS 2015:37.